

Workshop over "Vee in balans" levert veel discussie op

Eiwitrijke brok is overbodig, een hoge productie per koe is niet rendabel, minder beweiden is ook niet nodig om te voldoen aan de Minas-eindnormen van 2003 en tevens een goed saldo te realiseren. Ook de angst dat vee te weinig sporenelementen krijgt zoals selenium of koper is niet terecht. Deze boodschap werd uitgedragen tijdens de workshop "Vee in balans". De middag was een vervolg op het symposium "Melkers van morgen" op 14 mei jl. en bedoeld voor deskundigen van de mengvoerindustrie, voorlichting, dierenartspraktijken, gezondheidsdiensten, faculteit diergeneeskunde en Koeien & Kansen boeren. Samen discussieerden zij over de cijfers van Koeien & Kansen.

14% ruw eiwit in het totale rantsoen is voldoende

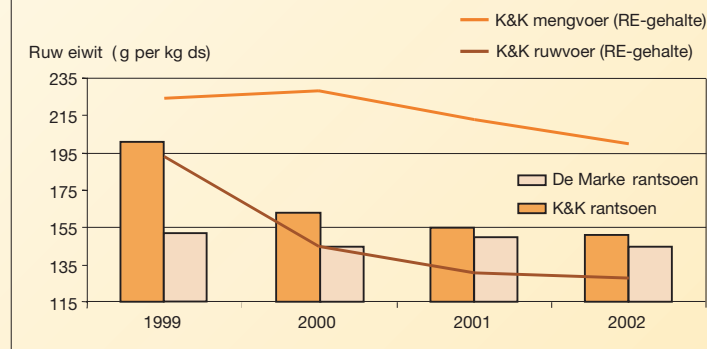
In figuur 1 is het verloop van het eiwitgehalte voor zowel het totale rantsoen als het ruwvoer en krachtvoer aandeel vanaf 1999 weergegeven. Hieruit blijkt dat het eiwitniveau in het totale rantsoen op de Koeien & Kansen bedrijven fors is gedaald naar een niveau van gemiddeld 15,5 % (=155 gram per kg drogestof). Enkele bedrijven zitten rond de 14%. Deze bedrijven hebben geen

de selenium- en kopervoorziening royaal is. Op het einde van de dag werd voorgesteld een groep K&K bedrijven te volgen die gecombineerd met andere veehouders in de regio zich richten op 14% ruw eiwit in het rantsoen.

Dieselskoe is rendabeler dan formule 1 koe

Streven naar een grotere levensproductie van de veestapel kan een speerpunt zijn voor

Figuur 1. Gemiddeld ruw eiwit gehalte in totaal rantsoen voor de Koeien & Kansen bedrijven en De Marke voor de jaren 1999 t/m sept. 2002 uitgedrukt in grammen per kilogram drogestof, aangevuld met ruw eiwit gehalten in ruwvoer en in krachtvoer voor de Koeien & Kansen bedrijven.

problemen om de productie op peil te houden, hoewel op één bedrijf incidenteel het eiwitgehalte tegenviel in de weideperiode met negatieve OEB waarden van het gras. De oorzaak van tegenvallende eiwitgehalten in de melk moeten echter meer gezocht worden in de energievoorziening dan de eiwitvoorziening. Er is geen relatie te leggen tussen een te laag eiwitgehalte in het rantsoen en vruchtbaarheidsproblemen en tussenkalftijd. Logisch vinden velen, omdat beslissingen zoals het moment van 1e keer insemineren meer van de boer zelf afhangen. De relatie tussen laag eiwitgehalte en mastitis is niet hard te maken, hoewel aangegeven is dit nader te onderzoeken.

een aantal K&K boeren met anderen in de regio. Om dit te bereiken zullen koeien die langzaam op gang komen maar het lang volhouden (dieselskoeien) meer kans maken dan koeien met een hoge productie als vaars maar die snel afgevoerd worden. Om te zorgen dat medicijngebruik en dierenartskosten niet toenemen zal vakmanschap nog belangrijker worden.

Een hoge efficiëntie op diereniveau is geen garantie voor een hoge efficiëntie op bedrijfsniveau

Deze stelling lijkt tegenstrijdig, maar is wel verklaarbaar. Een hoge productie per koe gaat vaak gepaard met meer krachtvoer per koe en ook per kg melk. Uit de cijfers bleek dat met name op hoogproductieve bedrijven de aanvoer van stikstof via voer veel hoger was dan op bedrijven met een lagere productie per koe. Daarnaast komen hoge producties per koe meer voor op de intensieve bedrijven waar ook meer ruwvoer wordt aangevoerd, wat ten koste gaat van de bedrijfsefficiëntie. De dierefficiëntie op hoogproductieve bedrijven is

goed, omdat relatief veel krachtvoer wordt gevoerd en omdat met meer aangekocht voer het rantsoen beter geoptimaliseerd kan worden.

Zinnige discussies tijdens de workshop 'Vee in balans'

Het is belangrijk andere bedrijfsfactoren ook in beeld te brengen, bijvoorbeeld de relatie met seleniumvoorziening. Toch laten veel bloedwaarden op de bedrijven zien dat

Nieuw verschenen rapporten

In augustus en september zijn twee nieuwe rapporten van Koeien & Kansen verschenen.

Rapport 11, getiteld **'Stikstofoverschotten in Koeien & Kansen en de relatie met nitraatconcentratie in grond- en oppervlaktewater'** is geschreven door het PRI. De stikstofoverschotten van 1997 tot 2000 en de nitraatconcentratie van 1999 tot 2001 worden geanalyseerd.

In deze nieuwsbrief kunt u een artikel lezen met daarin de belangrijkste conclusies van dit rapport.

Het tweede verschenen rapport, geschreven door Praktijkonderzoek Veehouderij, heeft de naam **'Vee in balans'** meegekregen. Het rapport (nr. 12) beschrijft de veranderingen in het dier- en graslandmanagement die de deelnemende bedrijven hebben ondergaan om versneld de Minas-eindnormen te halen. Het merendeel van de deelnemers voldoet inmiddels aan de Minas-eindnormen voor 2003.

Over de resultaten die in dit rapport omschreven zijn is in september een workshop gehouden. In deze nieuwsbrief kunt u de resultaten daarvan lezen.

Beide rapporten zijn schriftelijk, telefonisch, per e-mail of via de website te bestellen bij het Praktijkonderzoek Veehouderij.

Kosten zijn € 25,- per rapport.

Beweidingsstelsel herzien

Veel bedrijven passen in de praktijk het omweidesysteem toe. Uit ervaringen in het project Pratijschijfers kwam naar voren dat deze bedrijven de Minas-eindnorm goed kunnen halen, ondanks de minder goede benutting van mest.

Bij de K&K-bedrijven zijn juist goede ervaringen opgedaan op bedrijven die een vorm van extensief omweiden toepassen. Dit vergt wel veel managementkwaliteiten rond graslandbeheer.

Keuzeboom opstellen

Tijdens de plenaire discussie op het einde van de dag werd voorgesteld een keuzeboom te ontwikkelen. Het blijkt namelijk dat veel beslissingen op een bedrijf erg bedrijfsspecifiek zijn. Het is zinvol meer aandacht te besteden aan de redenen waarom veehouders bepaalde keuzes maken.

Paul Galama
Praktijkonderzoek Veehouderij

Op de sectordag rundvee en de open dagen op de Waiboerhoeve in Lelystad was Koeien & Kansen aanwezig met een stand die goed bezocht werd. De combinatie van een onderzoeker die samen met een deelnemer de stand bemande bleek zeer effectief. Veehouders kregen praktijkinformatie uit de eerste hand die indien gewenst aangevuld werd met wetenschappelijke kennis.